1845. No.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt Zaturdag avond uit.

VRIJDAG, 24 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 Januarij.

Gisteren avond had alhier een droevig ongeval plaats; de kleinzoon van den Korenmolenaar Merlijn aan de Witte Poort, in de molen aan het dragen van zakken bezig, stortte met den laatsten zak door een luik, kwam met de lenden op den wagen neder, zoodat hij onmiddelijk dood bleef. Hij was een zeer oppassend jongeling van ruim 24 jaren, die de zaken met veel ijver behartigde, en in wien zijne betrekkingen een onherstelbaar verlies lijden.

Uit Nijmegen en Oud-Beijerland zijn ook adressen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden, waarin op de herziening der Grondwet wordt aangedrongen.

— Onze particuliere correspondentie van Marseille, in dato 15 dezer, houdt de volgende schending van het Volkenregt, onze vlag door een Spaansch oorlogschip aangedaan, in, voor welker waarheid wij volkomen instaan.

Het schip Vrouw Johanna, gekommandeerd door Kapitein van der Meyden, toebehoorende aan den Heer van Holst, te Delftshaven, was bestemd naar Marseille. Het had onder zijne lading te Antwerpen 18 kisten ammunitie ingenomen, bestemd voor een huis te Marseille, waarvan de Kapitein het cognossement bij zich had. Nadat het tot Gibraltar door goeden wind was begunstigd, werd het aldaar door stilte gedurende acht dagen opgehouden, en zette toen, nadat zijne papieren volmaakt in orde waren gebragt, koers naar zijne bestemmingsplaats. Den 3den dezer maand ten 4 ure ontmoette het een Spaansch oorlogschip voorbij Barcelona in volle zee, hetwelk het met zijne vlag salueerde. Het oorlogschip naderde. Een officier werd er van afgezonden, die den Kapitein zijnen naam, dien van het schip en de opgaaf van de goederen, die hij geladen had, afvroeg. De Kapitein voldeed geredelijk aan de eischen des officiers. Nadat deze eenige oogenblikken zich had verwijderd, kwam hij terug, vroeg den Kapitein zijnen gezondheidspas af, vergeleek dien met een ander papier en zette vier man aan boord, welke hij naderhand nog met zeven man vermeerderde, allen van top tot teen gewapend; onder bevel van een opperhoofd, die den Kapitein het kommando afnam en den koers van het schip naar zijnen wil rigtte. De Kapitein, die niet begreep wat dit alles beduidde en om explicatie vroeg, kreeg slechts onvoldoend antwoord. Den volgenden morgen nam het oorlogschip het Nederlandsche op sleeptouw, voerde het te midden van andere schepen door en bewaakte het alsof het aan eenen zeeroover toebehoorde. De Kapitein liet de Nederlandsche vlag hijschen; de Kommandant van het oorlogschip deed hem dit verbieden, alhoewel hij dit verbod naderhand weder introk. Alsof dit alles nog niet genoeg ware geweest, deed hij den Kapitein zelf het roer en de manoeuvre van zijn schip ontzeggen, zoodat deze nu schip en lading geheel aan vreemde handen moest toevertrouwen. Het schip werd te Palamos opgebragt, eene ellendige zeeplaats, alwaar de Kapitein zijn pligt deed, zich tot den Vice-Consul vervoegde en protesteerde tegen het geweld hem aangedaan. Hij heeft ook onzen Gezant te Madrid en onzen Konsul te Barcelona van het ongehoorde feit kennis gegeven. De reden dezer gewelddadigheid schijnt niets anders te zijn dan de 18 kisten ammunitie, die hij onder zijne lading had en welke men zich verbeeldde, dat hij in Katalonie wilde invoeren. Intusschen is hij in volle zee aangehouden en luiden zijne cognossementen over deze ammunitie naar Marseille. *(Nieuwe Rott. Cour.)*

— Onze particuliere correspondentie van China, in dato einde September ll., meldt, dat Zr. Ms. brik de Arend, in het begin dier maand de reede van Macao heeft verlaten, aan boord hebbende de Heeren Modderman en Rochussen, ten einde de noordelijke havens van China: Chan-Hay, To-Choo-Fo, Ningpo en Amoy te bezoeken. Genoemde Heeren zullen op die nog min bekende havens hunne onderzoekingen, ten behoeve van den vaderlandschen handel, voortzetten.

De hoogstbelangrijke verslagen en inlichtingen, reeds door den Heer Modderman over den handel van Macao en Canton aan het Gouvernement opgezonden en door hetzelve door middel van de Kamers van Koophandel publiek gemaakt, doen ons veel goeds van deze verdere reis voorspellen.

Kort na het uitzeilen van Macao was de brik de Arend door een zwaren storm beloopen, waardoor dezelve boegspriet en stengen verloor, benevens eenige andere schade aan het tuig bekwam. Dit noodzaakte den Kommandant naar Hong-Kong te zeilen, alwaar betere gelegenheid tot repareren te vinden was dan op Macao.

In het begin van October dacht men de reis voort te zetten. *(Nieuwe Rott. Cour.)*

's GRAVENHAGE, 22 Januarij.

Z. M. heeft bepaald, dat er in Februarij 1845 te Amsterdam eene nieuwe geldleening van *f* 1,000,000, tegen 4 pCt., zal geopend worden, zijnde de derde serie tot goedmaking der kosten van het droogmaken van het Haarlemmermeer.

— Z. M. heeft erkend tot den Nederlandschen Adelstand te behooren den Heer A. L. Coenen en verdere afstammelingen van wijlen Mr. L. J. Coenen.

— Wij vernemen thans met zekerheid dat de Heer Kruseman, laatst Directeur-Generaal van Finantien in Nederlandsch Indie, wiens terugkomst reeds vroeger meermalen bij geruchte verspreid was geworden, gisteren alhier is aangekomen. ZEd. heeft de reis over Britsch Indie, Egypte en Frankrijk genomen.

Het gerucht verspreidt zich, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken tot eene andere bestemming geroepen, de Heer van der Heim, tegenwoordig Gouverneur van Zuid-Holland, in deszelfs plaats benoemd, en deze door den tegenwoordigen Gouverneur van Utrecht, den Heer van de Poll, vervangen zal worden.

— De tentoonstelling van schilderijen, dit jaar alhier te houden, zal van 12 Mei tot 7 Junij geopend zijn.

UTRECHT, 21 Januarij.

Een der in Frankrijk uitkomende landbouwkundige tijdschriften maakt ons met een nieuw voedergewas bekend, namelijk *de pimpernel*, een bekend toekruid. »De koeijen, zegt het, eten deze plant gretig; zij groeijen er in het oogloopend van, en hare melk wordt veel rijker in boterdeelen, zonder den eigenaardigen smaak der pimpernel aan te nemen. De pimpernelvelden blijven het grootste gedeelte van het jaar groen, en zijn een groote steun in het begin der lente en het einde van den zomer. Deze plant groeit welig in ligte en kiezelachtige gronden, waar zij dikwijls, na eens gezaaid te zijn, drie jaren duurt."

Dit berigt mededeelende, voegt een Nederlandsch landbouwkundige er het volgende bij: »Dusver heb ik de pimpernel nimmer in zoo groote hoeveelheid gehad, dat ik de uitwerking daarvan op 't vee kan beoordeelen; maar zeker is het, dat ik van een klein hoekje op zeer mageren, droogen zandgrond, drie sneden verkregen heb van ruim 1½ voet hoogte, en dat dezelve door het rundvee zeer gretig genuttigd werd."

ARNHEM, 20 Januarij.

Het Provinciaal Hof van Gelderland heeft heden Mr. Verwaaijen, geweigerd hebbende in de zaak van den letterzetter v. d. Valck, eed en getuigenis af te leggen, veroordeeld tot in gijzeling-stelling, met schorsing der zaak tegen den beklaagde v. d. Valck tot 18 Februarij, ten einde op dien dag op de teregtzitting van het Hof te verschijnen, daar hij bij deze teregtzitting niet tegenwoordig was. De getuige Verwaaijen is dien ten gevolge naar de gevangenis alhier overgebragt.

ZWOLLE, 20 Januarij.

Wij hebben het genoegen mede te kunnen deelen, dat volgens de jongste berigten uit Suriname, de voorbereidende werkzaamheden op Voorzorg en post Groningen zoo ver gevorderd zijn, dat de eerste 50 huisgezinnen Nederlandsche kolonisten aldaar met Mei aanstaande ontvangen kunnen worden, zoodat ook deze waarschijnlijk in de op handen zijnde maand April derwaarts de reis zullen aannemen.

GRONINGEN, 20 Januarij.

Door herhaalde waarnemingen gebleken zijnde, dat het *Mondzeer* en de *Klaauwziekte* (en ook andere besmettelijke ziekten) van het rundvee en de schapen, niet zelden naar elders worden overgebragt door middel van varkens, die met de voornoemde besmette dieren in aanraking waren geweest, zoo heeft de Commissie van landbouw in deze provincie dezer dagen eene waarschuwing bekend gemaakt, ten einde de veehouders op deze oorzaak van besmetting hunne aandacht vestigen, en zich hoeden voor schade bij den aankoop van varkens, die afkomstig zijn uit streken, waar onder de runderen, enz., eenige besmettelijke ziekte heerscht.

— Te Hedum is eergisteren een zeker schoenmakers-gezel, ten gevolge van misbruik van sterken drank, des morgens dood gevonden. Na des morgens reeds veel jenever gebruikt te hebben, is hij aan het dansen gegaan, tot hij bewusteloos nederviel; men legde hem toen op stroo in eene schuur, om zijnen roes uit te slapen, doch hij ontwaakte niet weder.

's HERTOGENBOSCH, 21 Januarij.

Heden is alhier door Z. Exc. den Heer Gouverneur der provincie van wege het Rijk publiek aanbesteed geworden, het onderhoud van het kanaal, de Zuidwillemsvaart, zich strekkende van deze stad tot aan de Limburgsche grenzen, en zulks voor den termijn van drie jaren in twee perceelen, welke in massa zijn aangenomen door den Heer A. P. Maurus, Aannemer, wonende te Lent, voor eene somma van *f* 103,300.

GANSOIJEN, 21 Januarij.

Als een buitengewoon en in dit jaargetijde opmerkings waardig verschijnsel, is zoo hier als in naburige dorpen waargenomen, dat zwermen van zoogenaamde zeemeeuwen zich hebben vertoond. Vechtende met bonte kraaijen, die men in deze landstreken in menigte aantreft, hebben deze laatsten het onderspit moeten delven. Indien men eenig geloof aan voorzegging kan hechten, zouden deze hier zeldzame vogels, even als de ooijevaar, die men reeds heeft hooren kleppen, zacht weder en vroege lente voorspellen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ALGERIE.

ALGIERS, 5 Januarij.

De oudheidkundige ontdekkingen, welke men dagelijks alhier doet, wijden ons gedurig meer in de kennis van het oude Icosium in; want wij bevinden ons hier stellig, wat ook Mannert in zijne studeerkamer er tegen zeggen moge, op de plaats dier Romeinsche stad. Onlangs heeft men een zeer schoon marmeren hoofd gevonden; eenige dagen later heeft men een onderstuk van een marmeren beeld, namelijk het onderste deel van het gewaad en de voeten in met riemen bevestigde sandalen, uitgegraven. De navorschingen en opgravingen aan de westzijde van deze stad hebben tot de ontdekking geleid van oude Romeinsche gebouwen digt bij de stad. Men vindt waterbakken en overblijfsels van ronde en vierkante torens, welke de nabijheid van eene stad van eenig aanbelang, zoo als Icosium, aanduiden. De Conservator van onze boekerij en museum zal onder den titel: »Icosium of opmerkingen over de Algiersche oudheid," een stuk met teekeningen uitgeven, waarin hij al de oudheidkundige bijzonderheden dezer landstreek verzamelen zal.

TURKIJE.

ERZERUM, 28 November.

Den 1sten dezer maand heeft eene hevige aardbeving ons verschrikt, en van tijd tot tijd worden nog eenige schokken gevoeld; tot hiertoe echter hebben zij geene ongelukken te weeg gebragt; doch bij de ongerustheid, die wij ondervinden voegen zich de rampen van een vroegen en zeer hevigen winter. Al de velden zijn met sneeuw bedekt en weldra zullen onze wegen voor de gemeenschap gesloten zijn.

SPANJE.

MADRID, 14 Januarij.

De Minister Mon heeft bij de inlevering van de begrooting over 1845 aan de Cortes eene rede gehouden, waarin de volgende zinsneden worden opgemerkt:

»De goede trouw van de Spaansche Regering vereischt in de eerste plaats, dat het zijne schulden voldoe, gehoor gevende aan de regtmatige vorderingen van de daarbij belanghebbenden, zoo wel in het binnenland als van vreemden. De groote invloed, die het crediet uitoefent, het nut, hetwelk het in de tegenwoordige tijden aan de natiën verschaft, verdient ook alle mogelijke zorg en oplettendheid van de Regering om haar met dit vertrouwen te omkleeden, zonder hetwelk zij niet kan bestaan. Het is onze schuld niet, dat wij erfgenamen zijn van schulden, veroorzaakt door vroegere oorlogen en de gevolgen van Regeringen, die grootere kosten, dan hunne middelen waren, gemaakt hebben, aan ons de zorg overlatende om ze te voldoen; dit echter vordert de regtvaardigheid.

Maar de voorzigtigheid gebiedt ook, dit met matigheid en beleid te verrigten, zonder welke alle onze bemoeijingen hersenschimmig zouden zijn en onze plannen in rook verdwijnen. Men moet beginnen met iets te betalen, doch dit op eenen vasten voet, in die mate als onze opofferingen zulks gedoogen en op eene opklimmende wijze, opdat de betalingen niet weder ten achteren blijven en onze schuldeischers van dag tot dag nieuwe bewijzen erlangen van onze bezorgdheid, van onze goede trouw en van de verbetering van ons openbaar fortuin. En dit is ons voornemen, hiertoe behoort bij de Regering voorzigtigheid en volharding, ondersteund door het vertrouwen en de hulp van de Cortes."

Voorts komt onder art. 2 van het ontwerp der begrooting het volgende voor:

De Regering wordt geregtigd, schikkingen te maken wegens de schulden van den Staat, zoowel binnenlandsche als buitenlandsche, en ten gevolge dier schikkingen, de renten van dezelve te voldoen, die niet begrepen zijn in de begrooting van onkosten van het jaar 1845, met het voorschot der opbrengsten van de uitkomsten en belastingen en met eene voorzigtige vermindering van dezelve. Aan de Cortes zal op den behoorlijken tijd rekenschap gegeven worden van het gebruik, dat men van deze volmagt heeft gemaakt.

ITALIE.

ROME, 4 Januarij.

Sedert 6 maanden reeds heeft men geloof kunnen slaan aan eene ophanden zijnde schikking van de kerkelijke oneenigheden, toen de Spaansche Regering den Heer Castillo hierheen zond, in hoedanigheid van Diplomatisch Agent. Ondertusschen zijn er nog drie Secretarissen van legatie benoemd, van welke twee reeds hier zijn, zoo als ook de andere ondergeschikte beambten, die bij het personeel van een gezantschap noodig zijn. De Paus is, zegt men, op het punt Castillo voor een officiëel persoon te erkennen en met hem, een een nieuw Spaansch gezantschap. Indien de zaken zóó staan (en dit is in de tegenwoordige omstandigheden zeer waarschijnlijk) dan moet men hier de hand in zien van Capaccini, wiens invloed zeer vermogend is.

PRUISSEN.

BERLIJN, 17 Januarij.

Z. M. de Koning heeft bepaald, dat de Provinciale Landdagen van Silezië en Posen, even als die van het Koningrijk Pruissen, den 9den Februarij aanstaande zullen gehouden worden.

— De Regering heeft het voornemen om eene belasting te leggen op de bruto-ontvangsten der spoorwegen.

KEULEN, 17 Januarij.

De waterstand van den Rhijn is voorbeeldeloos laag, zoodat de stoombooten der Dusseldorfer Maatschappij niet verder dan tot Koblentz kunnen opstoomen, en dan de goederen per as verder moeten getransporteerd worden. De Keulsche stoombooten varen nog tot St. Goar, en geven daar hunne ladingen aan kleinere vaartuigen over.

— Aan den gisteren avond alhier, ter eere van den bisschop van Trier, den heer Arnoldi, gehouden optogt met fakkellicht, hebben de leden van de dombouw-vereeniging en van andere dergelijke genootschappen, gezamentlijk begroot op een getal van 3 à 4000 personen, deelgenomen. Voor het paleis van den Aartsbisschop Coadjutor, waar de Bisschop was afgestapt, heeft de stoet stilgehouden en een feestlied aangeheven. Nadat de prelaat aan eene deputatie zijnen dank had betuigd voor het gegeven eerbewijs, is de menigte in goede orde uiteengegaan.

WURTEMBERG.

De Minister van Finantien heeft bekend gemaakt, dat de staatsschuld op 30 Junij 1844 bedroeg, 21,723,114 fl., zijnde hierbij gerekend eene som van 542,000 fl., welke ter bestrijding der kosten voor ijzeren spoorwegen uit het beschikbaar batig saldo der schatkist aan het amortisatie-fonds in 1843 zijn ter leen gegeven.

HANOVER.

15 Januarij.

Bij de goede verstandhouding, welke sedert 1840 tusschen de Katholijke geestelijkheid en onze Regering heerschte, baart het niet weinig opzien, dat thans tusschen hen eene botsing is ontstaan. De Bisschop van Hildesheim heeft den katechismus van pater Canisius doen herdrukken en het gebruik daarvan in zijn Bisdom bevolen; een oud boek, van geheel ultramontaansche strekking en vol hevige uitvallen tegen de Ketters, hetwelk, na vroeger in gebruik te zijn geweest, weder afgeschaft was. De Bisschop gelastte den herdruk daarvan op zijne eigene verantwoordelijkheid, zonder het Consistorie te Hildesheim daarin te kennen en zonder het verlof der censuur te vragen, weshalve hij, op aanklagte tot eene boete van 50 rijksdaalders veroordeeld is. Daar de Bisschop geweigerd heeft te betalen, is er, naar men zegt, eene executie tegen hem bevolen. Belangrijker dan dit vooral is echter, dat het grootste gedeelte der Katholijken zelven in het Bisdom Hildesheim zich ten stelligste tegen den geest verklaart, waardoor de Bisschop in dezen gedreven wordt; dat vele onderwijzers in weerwil van het voorschrift des Bisschops, geweigerd hebben den katechismus van Canisius in hunne scholen in te voeren, en dat over het algemeen te dezer gelegenheid vele Katholijken het voornemen aan den dag leggen, om niet langer onder het juk van Rome te bukken, maar veeleer met zoo velen hunner medebroeders naar een vrij en zuiver Christendom te streven.

FRANKFORT.

17 Januarij.

Een groot aantal ingezetenen onzer stad heeft dezer dagen den Senaat verzocht, dat een der alhier uitkomende dagbladen, hetwelk met veel ijver voor de Protestantsche partij te veld trekt, onder gestrengere censuur zou gesteld worden; dit verzoek is echter, na eene levendige beraadslaging in den Senaat, van de hand gewezen.

— Dezer dagen is bij de Bondsvergadering de vraag behandeld, of het niet raadzaam zou zijn, de bevoegdheid der drukkers in het behandelen van kerkelijke aangelegenheden te beperken. Hoewel een groote Staat dat gevoelen voorstond, verklaarde de overige zich er tegen; doch de zaak is nog niet beslist.

ENGELAND.

LONDEN, 21 Januarij.

Een der dagbladen van Falmouth deelt een breedvoerig verslag mede betrekkelijk een aldaar in den nacht tusschen den 7den en 8sten dezer ontstanen brand, waardoor onderscheidene huizen eene prooi der vlammen zijn geworden.

Onder vermelding van eenige daarmede gepaard gaande omstandigheden, wordt met zeer veel lof gewaagd van het beleid, de activiteit en ijver, waar-

mede, de Officieren en manschappen van het zich aldaar tijdelijk bevindende Nederlandsche stoomschip Vesuvius met de tot hetzelve behoorende brandspuit en verdere middelen, zoo veel mogelijk hulp tot blussching hebben toegebragt. De stedelijke Regering van Falmouth heeft dan ook onder anderen aan den commanderenden Officier van gedachten bodem, den Luitenant ter zee van de 1ste klasse van Hoogenhouck Tulleken, eene resolutie van dankbetuiging doen toekomen voor het bij deze gelegenheid, zoo door voornoemde Officieren als manschappen, aan den dag gelegd lofwaardig gedrag.

— Voor eenige dagen hebben wij den dood gemeld van de jonge tooneelspeelster Clara Webster, die op het tooneel in vlam geraakte en aan de gevolgen harer ontvangen wonden overleed. Zij was aan een jong mensch verloofd, die haar innig beminde; deze heeft den slag, door haren dood hem toegebragt niet kunnen dragen; eerst heeft hij zich van honger willen doen omkomen, op de bede van zijne betrekkingen had hij dit plan echter laten varen; toen heeft hij getracht zich den keel af te snijden, ook hierin verhinderd, heeft hij ten laatste zijne kleederen in brand gestoken, en onder de hevigste folteringen den geest gegeven.

— Een onzer rijkste bankiers, de Heer Richard Seyland, heeft zijnen broeder met name Rullen, dagen voor zijnen dood 1 millioen £ in klinkende munt ten geschenke gegeven, en dit om den Staat van de successie-regten te versteken. Dit is mogelijk de aanzienlijkste geldgift, welke ooit in Engeland en Europa gedaan is.

— De Shipping Gazette van den 13den Januarij behelst eene lijst van twintig schepen, welke in 1844 verwacht werden, en van welke men geene tijding heeft gehad. Men vermoedt met veel reden, dat al die schepen met man en muis zijn vergaan.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Januarij.

De beraadslagingen over het adres van antwoord zijn in de Kamer van Afgevaardigden met hevige aanvallen tegen het Ministerie begonnen.

— In het verloopen jaar hebben wederom 30 suikerfabrijken haren arbeid gestaakt en is dus het getal tot 286 verminderd; ook is het getal magazijnen van 59 tot 26 gedaald, doch de opbrengst is ruim een millioen ponden meer geweest dan in 1843, en het vertier is ook eenigzins gestegen.

— De Propaganda te Lyon heeft in 1844 ontvangen 3,562,088 fr. Frankrijk heeft er 1,835,029 toe bijgedragen, Beijeren 232,168, Pruissen 145,066, het overige Duitschland 49,159, Groot-Brittannië 237,795, Ierland alleen 181,005, Spanje slechts 10,578, Rusland 2,449. In Italië hebben de armste landen het meest bijgedragen, als Sardinië 217,464, en Sicilië 109,118. De Vereenigde Staten van Amerika 6,384, geheel Zuidelijk Amerika 10,247, Oceanië 240, doch heeft 503,836 fr. ontvangen.

Men heeft uitgegeven voor de Vereenigde Staten 1,440,895, voor de zendingen in Afrika 266,069, in Asië 997,125, in Europa 547,111, voor kosten van drukken 256,360. De uitgaven hebben 3,668,762 bedragen; dus een te kort van 106,674 fr.; er bestond van het vorige jaar reeds een te kort van 300,000 fr.

— Een werkman, een arm huisvader, den 12den dezer eene portefeuille, bevattende 20,000 frs. in wisselbrieven, hebbende gevonden, haastte zich dezelve bij den persoon te brengen, welken hij er oortleêde den eigenaar van te wezen. Dezen goed bescheid gegeven hebbende, kreeg zijnen schat terug en gaf tot belooning *drie franks!!!*

BELGIË.

BRUSSEL, 21 Januarij.

De onderscheiden middelen hebben voorleden jaar 72,806,615 fr. en in 1843, 66,560,550 fr. opgebragt, dus eene vermeerdering van ruim 6,000,000, welke vooral is te weeg gebragt door den accijns op de suiker. De ontvangsten van de spoorwegen leveren eene verhooging van 2,000,000 fr. op.

— Heden ochtend, kort na het vertrek des eersten spoorwagentreins van Luik is een gedeelte van den grooten tunnel, tusschen Tienen en Leuven, ingestort. De bijzonderheden van dit ongeval zijn ons nog onbekend en wij deelen het berigt mede, zoo als het heden ter beurze werd verhaald.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad LEYDEN,

Gehad hebbende de onderstaande verzoeken tot bekoming der vereischte vergunning, als,

1°. Van P. TIMP, *Koekbakker*, wonende alhier, om in de Huizinge, staande en gelegen in zekere Poort, genaamd: de Klimmende Leeuwsteeg, gelegen tusschen de Oude Vest en het Marendorp, Wijk VI. N°. 521, een *Koekbakkers-Oven* te doen plaatsen, en:

2°. Van A. KLOOTS, mede alhier woonachtig, om in de Huizinge, staande en gelegen op de Haarlemstraat, Wijk VI. N°. 542 een *Wasch- en Verwketel* te plaatsen.

Gelet op Zijner Majesteits besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunning ter oprigting van sommige fabrijken en trafijken.

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van de naastbijgelegene en belendende panden, ten opzigte der informatiën *de Commodo et Incommodo*, door de Commissie van Fabricage zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Stad, op Dingsdag den 28sten Januarij aanstaande, des middags ten twaalf ure, zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemelde verzoeken op dien tijd bij genoemde Commissie in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwilliging van dezelve zich niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

Leyden 23 *Januarij* 1845.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad LEYDEN, brengen mits deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat bij Hun Ed. Achtb. van den Heer Controleur der Directe Belastingen is ontvangen het Supletoir-Kohier der Personele Belasting, dienst 1844 en 1845, welke op den 14den dezer, naand is executoir verklaard, en aan den Heer Ontvanger verzonden.

Leyden 23 Januarij 1845.

DU RIEU,

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

NOG IETS OVER DE RUNDERPEST,

Bevattende eenige bepalingen en voorschriften van vroegere dagen, zoo hier als elders. (Met eenige verkorting uit het Verslag van E. Risseeuw, in de *Middelb. Cour.* medegedeeld.)

In de Vlaamsche Cronijken wordt dikwijls melding gemaakt van besmettelijke Veeziekten, doch Wijdts, in zijne bekende Cronijk, spreekt meer bepaald daarover op het jaar 1682. Het was dezelfde ziekte, waarover in de na te melden Publicatien van HH. HH. MM. wordt gesproken, doch de schrijver beschouwde het kwaad als van minder belang. Althans hij zegt: dat de ziekte uit het Milanesche was overgebragt, en men spoedig met een geneesmiddel bekend werd, daarin bestaande, dat: »*alleen met eenen Silveren penning met tandekens gescherpt, de bladers op de tonge werden geopend, de tonge gesuyvert*, EN DUS ALLE BEESTEN GENEESEN." — Wijdts laat in eenen adem volgen: »Dezelfde ziekte heeft men nog ondervonden en dus geneesen op dezelfde wijze in het jaar 1731."

Dat de schrijver hier geheel en al in dwaling verkeert bewijst het placaat van Karel VI, dato 3 Augustus 1714.

Onder meerdere maatregelen werd voorgeschreven, dat zoodanig vee hetwelk ongeneeslijk werd geoordeeld, dadelijk moest worden afgemaakt, en onder ongebluschten kalk begraven. Het geneesbare moest afgezonderd worden gehouden, enz.

Hoe gestreng ook dit placaat mogt wezen, baatte hetzelve weinig, en wij vinden eene publicatie der Landvoogdes Maria Elisabeth, van den 17den December 1731. — Bij dit stuk bepaalde men zich hoofdzakelijk tot het voorschrijven van gezondheids-maatregelen, en het bevelen om aan het gezond vee het volgend geneesmiddel toe te dienen:

» Theriaekel ofte oroietan 3 dr. Geroffel (kruid) naegels 1 dr. Canelle 1 dr. Gebroken peper 2 dr. Gennebier (gember) 1 dr. Geneverbesien 2 dr. Ende eene gemeyne Note Muscade die men moet stampen, alles gemengd met één pint rooden wijn." — Dit geneesmiddel moest toegediend worden nadat het dier zes uren had gevast, terwijl de bladders op de tong moesten geopend worden zoo als in 1682 was voorgeschreven. De mond moest gewasschen worden met azijn, waarin zout, peper en knoflook: Voorts op de wonden der tong zout leggen fijn gemaakt met »*eenen steen van Cyprischen vitriool.*"

Of met dit alles de beesten genezen werden zoo als Wijdts zegt, is af te leiden uit de placaten van 12 September 1742, 17 Augustus 1744, 1 Oct. van hetzelfde jaar, 23 October daaraanvolgende, 30 Januarij 1745, 24 Nov. 1752, 13 Feb. 1755 en 14 Julij van dat jaar, (Zie placaten van Vlaenderen 4de en 5de deel, op het woord *Hoornbeesten.*) De laatste placaten waren zeer streng, maar dat het kwaad niet geheel was geweerd, is laten gebleken.

De maatregelen in Noord-Nederland genomen, vindt men in de publicatien van HH. HH. MM. van 12 en 16 Maart 1732 enz.; zij bepalen zich hoofdzakelijk tot hetzelfde als in het placaat van Maria Elisabeth was voorgeschreven.

Den 27sten Julij 1745 werden openbare gebeden bevolen tot wering van de ziekte, doch den 3den Februarij 1750 werd de impost op het zout, voor gezouten vleesch van buiten inkomende, afgeschaft. »Omdat ten gevolge van de langdurige en nog aanhoudende plaege van de sterfte onder het Rundvee, waarmede het God Almachtig behaagt heeft het land te besoeken, het vleesch van buiten nog niet kan worden gemist, maar nog ten hoogste nodig is."

Eene geheele lijst van publicatien, allen te vinden in het Groot Placaatboek, op het woord Rundvee, doen veronderstellen dat geene maatregelen eenig afdoende gevolg hebben gehad.

In Frankrijk vind ik het eerste voorzieningsmiddel in twee edicten van van 10 April en 16 September 1714. De bepaalde maatregelen waren nagenoeg dezelfde als in Noord-Nederland en in Vlaanderen, doch even als daar zonder vrucht, en men zag twee meer gestrenge besluiten, als een van 13 Mei 1746 en een van 19 Julij 1748, uitvaardigen.

Het kwaad ging evenwel steeds voort, nu eens meer dan eens minder, en toen in 1774 de ziekte meer hevig woedde in het zuiden van Frankrijk, ten gevolge der besmetting, zoo men meende te Bayonne door het invoeren van huiden van ziek vee uit Holland overgebragt, beval de regering een zeer naauwkeurig onderzoek.

Uit het verslag van de benoemde commissie werd bewezen, dat de ziekte welke over geheel Europa sinds 1714 had geheerscht, alom van denzelfden aard was geweest, en men besloot dus het kwaad meer ernstig aan te tasten.

In het jaar 1714 had de ziekte zich in de Engelsche provincien Middelsex, Essex en Surrey geopenbaard, doch ten gevolge van den maatregel om elk beest, hetwelk zich ziek vertoonde, dadelijk af te maken, verloor men slechts 6,000 stuks, terwijl er toen alhier meer dan 300,000 waren verloren. El-

ders leverde het dadelijk afmaken van verdacht vee dezelfde uitkomst op, en ten gevolge daarvan nam de Koning een besluit, den 18 December 1774, waarbij: overwegende dat in sommige Staten het afmaken van de runderen, bij de eerste kenteekenen der ziekte, *eenig* en *alleen* doelmatig was bevonden, om het grootste gedeelte te behouden, bevolen werd, dat alle de plaatsen in de nabuurschap der besmette, zouden worden onderzocht, en de zieke dieren gedood.

Zonderling genoeg evenwel bepaalde het koninklijk besluit, dat niet meer dan de *tien* eerste stuks geslagt mogten worden: dit was dus wel een halve maatregel, en men zag dan ook zes weken later een ander besluit uitvaardigen (30 Januarij 1775), waarbij dat van 18 December te voren op alle zieke beesten toepasselijk werd gemaakt, en de strengste maatregelen werden voorgeschreven tegen het gebruiken, vervoeren of verkoopen van huiden, enz.

De geestelijkheid ten platte lande werd met de zaak bemoeid; men gaf aan dezelve alle mogelijke voorbehoedmiddelen op; men nam de militaire magt te baat om de besmette gewesten af te zonderen: doch alles vruchteloos, want half 1775 woedde de ziekte meer dan ooit over geheel Zuid-Frankrijk.

De Heer de Clugny, Intendant te Bordeaux, was rusteloos bezig om alle middelen, zelfs met geweld, te doen naleven, maar ziende dat deze niet hielpen, stelde hij den vreeselijken maatregel voor om alles af te maken, niet alleen het aangetaste rundvee, maar ook al wat daarmede in aanraking was geweest.

De regering nam het voorstel aan, en de Intendant werd gemagtigd aan de eigenaren van afgemaakt ziek vee één derde van de waarde te vergoeden. *Doch de volle waarde van het gezonde, hetwelk zou worden opgeofferd.*

Al het vee zonder onderscheid werd opgesloten, alle gemeenschap belet; waar schijn of schaduw van besmetting zich vertoonde, werd alles gedood; en zegt de beroemde schrijver: »Dit stelsel dat in den eersten opslag verschrikkelijk schijnt, is het enkel behoedmiddel voor het zuiden van Frankrijk, en bij gevolg van het gansche Koningrijk geweest. De uitvoering heeft den staat geen ƒ40,000 gekost, en bij gevolg heeft die er veel bij gewonnen."

Onverminderd de algemeene slagting werden nog vele andere maatregelen genomen, vooral tegen gebruik en invoer van versche huiden, enz. *Ook tegen het losloopen van honden* (welk verbod ook in ons land bestond) en de uitslag was (volgens den schrijver) dat binnen den tijd van 8 maanden het kwaad geheel was geweerd. In twee woorden, zegt hij, afmaking en afsluiting. Geene gemeenschap; geene besmetting.

Den 17 April 1780 werd de invoer van alle huiden, bereid, droog of gezouten, uit de Oostzee of Nederland, in Frankrijk verboden, op straffe van verbeurd-verklaring van schip en lading en eene boete van ƒ5,000, doch bij een volgend besluit van 11 Mei 1780, werd de invoer van leer, huiden, haar, hoorns enz., geheel en al belet. Er bestond alleen uitzondering voor Amerikaansche huiden, over Cadix ingevoerd. Wijders werd bevolen: dat wollen of andere sponsachtige voorwerpen, die in aanraking zouden hebben kunnen wezen met verboden goederen, in afzonderlijke pakhuizen zouden worden opgelegd en voor eenen onbepaalden tijd buiten handen gehouden.

De straf voor hem die verboden huiden enz. inbragt, was ƒ5,000 boete, en voor hem, die goederen, welke met die voorwerpen in aanraking waren geweest, buiten de aangewezene depots hielden, ƒ1,500.

Opmerkelijk is boven alles eene circulaire van den Minister van Binnenl. Zaken, van 23 messidor 5de jaar, goedgekeurd bij besluit van het directoire van den 27 daaraanvolgende, en opgenomen in het bulletin des lois (zie recueil des lois, 1 serie, tome 15, pag. 150 en sqq.)

De Minister gaat daarbij uit van het beginsel: »dat maatregelen van policie de eenige doelmatige zijn om het kwaad te weren" en beroept zich op al de bepalingen en voorschriften vroeger in Frankrijk vastgesteld, welke hij zegt nog van kracht te zijn.

Met een enkel woord geloof ik te mogen doen opmerken, dat de Minister ernstig waarschuwt tegen het voorbehoedmiddel van de Landvoogdes Maria Elisabeth, hierboven opgegeven, doch dat hij ook tevens even ernstig waarschuwt tegen het losloopen van honden.

De vraag, of werkelijk de oude reglementen in Frankrijk nog van kracht waren, heeft zich opgedaan te Bordeaux in het jaar 1806, doch bij een arrest in cassatie, gewezen den 18 November 1808, is deze vraag toestemmend beantwoord.

Den 17 vendimaire 11de jaar, werd bepaald: dat de voorschriften, vervat in de circulaire hierboven beroepen, van 23 messidor 5de jaar, benevens de daarin aangehaalde oudere wetten nog van kracht waren; terwijl bij decreet van 8 November 1810 en een ander van Januarij 1811, hetzelfde bevolen is voor de departementen van de monden van den Rijn, de monden van de Schelde, het arrondissement Breda en de Hollandsche departementen.

ADVERTENTIËN.

Getrouwd: A. MAC-PHERSON, *ber. Pred. te Aalst*, EN C. S. VAN HEES.

LEYDEN, 23 *Januarij* 1845.

Onze teedergeliefde Moeder Vrouwe SUZANNA CORNELIA LE POOLE, Weduwe den Hooggeleerden Heer C. EKAMA, overleed heden morgen, na eene hevige ongesteldheid van slechts weinige uren, in den ouderdom van bijna 51 jaren.

LEYDEN, 22 *Januarij* 1845.

S. EKAMA.
C. EKAMA.

Bij vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, in date 21 Januarij 1845, behoorlijk op de expeditie geregistreerd, is PAULUS JACOBUS VAN LEEUWEN, *Tabakskerver* en *Winkelier*, wonende aan den Nieuwen Rijn te *Leyden*, verklaard te zijn in staat van faillissement, aanvang genomen hebbende met den dag van gezegd vonnis. Tot *Regter-Commissaris* is benoemd de Edel Achtbare Heer Mr. J. H. VAN DER SANDE, en tot *Curator* in dezen boedel Mr. J. VAN OUTEREN, Advocaat te *Leyden*.

La Première INSTITUTION DE DEMOISELLES à *Leyde*, dernièrement dirigée par Mlle. KAPTEYN, ayant passé sous la direction de Mlle. F. L. H. MEYLAN, celle-ci se propose d'ouvrir ses classes *Lundi* 10 *Février prochain*. On est prié de s'adresser dès *le* 30 *Janvier* rue Langebrug, No. 387.

Op Maandag den 27sten Januarij 1845 en volgende dagen, zal men ten Huize van den Boekhandelaar C. G. MENZEL, op het Rapenburg te *Leyden*, Verkoopen: De BOEKEN, PLATEN enz., welke Verkooping op den 9den December 1844 is uitgesteld, en waarvan toen de Catalogus is rondgezonden; de uren van Verkoop blijven bepaald zoo als op de orde der Verkooping gemeld staat.

Maandag, 27 dezer,

zal bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, te *Leyden*,

uitkomen,

en door hem bij alle Boekhandelaars aldaar verkrijgbaar gesteld worden:

het ONMISBAAR werkje,

voor allen welke de **MASKERADE** van het Leydsche HH. STUDENTEN-CORPS, op den plegtigen dag van den 8sten Februarij aanstaande zullen zien,

getiteld:

OPHELDERINGEN

betreffende de **MASKERADE**, *voorstellende:*

den **Optogt van Floris V**, met de

pas geslagen St. Jacobs Ridders,

naar het door hem, bij de instelling dier orde, gegeven tournooi, te 's Hage, in het jaar 1279. Uitgegeven van wege

de Commissie tot regeling der Maskerade.

De Prijs zal zijn 30 Cents.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 22 JANUARIJ.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	64½	64⅝	64½
Dito dito	» 3 »	78⅜	78⅝	78⅝
Dito dito	» 4 »	98¾	98 1/16	
Dito dito	» 5 »	99⅛	99⅝	
O. I. Leening	» 4 »			
Amortisatie Syndicaat	» 4½ »	100		
Dito dito	» 3½ »	92⅜		
Handel-Maatschappij	» 4½ »	147⅝		
Haarlemmermeer	» 5 »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	104⅜		
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	» »			
BELGIË, Certificaten	» 2½ »			
Dito. bij ROTHSCHILD	» 2½ »	59	59⅛	59⅛
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 &	» 5 »	25½	25⅜	25 5/16
Dito bij dito, onbep. stukken	» 5 »	24½	25	
Dito	» 3 »	44	45½	44⅞
Coupons Ardoins	» »	27⅞	29½	
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	60⅝	60⅝	60⅝
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	108½		
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	108½		
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	100½	100½	
Dito bij HOPE	» 4 »	92⅜	92½	92⅜
Dito bij STIEGLITZ & Co	» 4 »	91⅛	91½	
Certificaten te Hamburg	» 5 »			
Inschrijving in Assign.	» 6 »			
Certificaten van dito	» 6 »	77		
POLEN, Certificaten	» 4 »			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300 ƒ			
Dito dito	» 500 »			
PRUISSEN, Aandeelen Negot. 1832	» » »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5 pCt.	100		
Idem	» 4 »			
Oblig. Metalliek	» 5 »			
Idem	» 2½			
Aandeelen 28 Mei 1834	ƒ 500 ƒ			
Idem 1 April 1839	ƒ 250 ƒ			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5 pCt.	97		
BRAZILIË, van 100 £	» 5 »	89⅜		
AMERIKA	» 5 »			
Dito	» 6 »			
Dito Bankactiën	» 5 »	7¼	7⅜	7⅜
MEXICO	» 5 »	33	33¼	

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.